

Delavska svetovalnica in Gibanje za dostojno delo in socialno družbo – odgovori LMŠ

31. marec 2022

VPRAŠANJA

SPLOŠNO

1 - Ali nameravate obrniti trend desetletij postopnega krčenja delavskih in socialnih pravic? Če da, kako? Če ne, zakaj ne?

Da. Delavci so – lahko bi rekli – največje bogastvo, brez njih ni dobrih podjetij. Zato smo prepričani, da je za zaposlene nujno ustrezno poskrbeti (ustrezne plače, izkoristek dopusta, varnost na DM, zaščita pravic, udeležba pri dobičku ...).

Posebno pozornost bomo namenili zmanjšanju prekarnih oblik dela. Nesprejemljivo je, da država in gospodarstvo ustvarjata v mnogih pogledih »brezpravne« zaposlene in nedostojno je, da delodajalci na plečih prekarnih delavcev, ki se za status prekarca niso odločili sami, iščejo prihranke in varčujejo na račun kakovosti njihovega življenja.

DELO

2 - Ali boste preprečili zlorabe na področju agencijskega dela (npr. napotitve za nedoločen čas, neenak delovni položaj agencijskih delavcev)? Če da, kako?

Menimo, da je sicer zakonodaja na tem področju ustrezna, ni pa ustrezno njeno uresničevanje. K izboljšanju lahko privede pogostejši nadzor inšpekcije, ki jo bomo okrepili.

3 - Ali boste določili minimalno plačo kot najnižjo osnovno plačo?

Da. Vsekakor se strinjamo, da je minimalna plača najnižja osnovna plača za polni delovni čas.

4 - Ali boste zagotovili javno objavo vseh delodajalcev, ki kršijo delovno in socialno zakonodajo?

Da.

5 - Ali boste podprli takojšen pričetek »in-sourcinga«, torej prenosa osnovnih dejavnosti v javnem sektorju iz zunanjih izvajalcev nazaj v javni sektor?

Da.

6 - Ali boste podprli vključitev dela prek pogodb civilnega prava v delovnopravno in sindikalno zakonodajo, da se delavcem zagotovi pravica do stavke in sindikalna reprezentativnost?

Menimo, da je nujno zagotoviti zakonite zaposlitve, torej zaposlitve, ki bodo skladne z zakonodajo, ki to določa.

7 - Ali boste ustrezno uredili način in višino plačila pri netipičnih oblikah dela? Če da, kako? Če ne, zakaj ne?

Da, začeti bo treba v javnem sektorju, kjer ima država neposredne pristojnosti, ter tako biti zgled gospodarstvu. Najprej je treba okrepiti zavedanje, da zaposleni ni strošek dela in da izkoriščanje z izrazito manjšim obsegom pravic ni dostojno. Ustrezno ureditev bo nujno oblikovati v dialogu s socialnimi partnerji.

8 - Ali boste podprli spodbudo pri uveljavljanju statusa ekonomsko odvisne osebe in dvig cene ekonomsko odvisnih oseb na primerljivo raven z zaposlenimi?

Menimo, da težko pojasnujemo svoja prihodnja ravnanja, saj gre pri teh vprašanjih za čisti gospodarski odnos. Smo pa prepričani, da je nujno preprečiti uporabo neustreznih oblik zaposlovanja. Če gre za zaposlitev, je to edina možna oblika zavarovanja. Če gre za samostojno delo, potem plačilo narekuje trg.

9 - Ali boste podprli prilagoditev postopka ugotavljanja prikritega delovnega razmerja na način, ki bi bo razširil skupino tistih, ki trenutno zaradi omejitev v inšpekcijskem postopku ne prejmejo pogodbe o zaposlitvi?

Da. Vsekakor pa vam lahko vnovič potrdimo, da morajo biti ljudje zavarovani na podlagi dejanskega, ne pa fiktivnega razmerja.

10 - Ali boste podprli zaostritev pravil pri javnem naročanju?

Kupovanje blaga in storitev z javnim denarjem mora biti transparentno, javno naročanje pa hitro in učinkovito. Za dvig konkurenčnosti gospodarstva je bistvenega pomena prilagoditev Zakona o javnih naročilih merilu ekonomsko najugodnejše ponudbe.

11 - Ali boste podprli okrepitev inšpektorata za delo?

Da.

SOCIALA

12 - Ali boste zagotovili ustrezno višino minimalnih življenjskih stroškov in njihovo redno letno usklajevanje?

V programu naše stranke imamo zapisano, da je naš cilj, da nobena oseba oziroma družina ne bi smela imeti prejemkov, nižjih od pragu tveganja revščine.

13 - Ali boste zagotovili pravico do varstvenega dodatka samo glede na dohodek?

Menimo, da je vaš predlog zelo splošen in kot takšen nedoločljiv. Le kot primer navajamo, da imajo ljudje v lasti tako premičnine večje vrednosti kot tudi nepremičnine večje vrednosti, zato nismo za popolno opustitev upoštevanja premoženja.

14 - Ali boste podprli kritje nadomestila za bolniško odsotnost za samozaposlene iz javnih sredstev najmanj nekaj dni od začetka ali že od prvega dne bolniške odsotnosti? Kako se opredeljujete do predloga za ureditev bolniškega staleža samozaposlenih, oblikovanega leta 2020 v sodelovanju med Gibanjem za dostojno delo in socialno družbo ter Filozofsko fakulteto UL?

Menimo, da je o tem nujno doseči konsenz med socialnimi partnerji, saj gre za vprašanje, ki vpliva na širšo družbo. V tej luči bo nujno pogledati vse kategorije zaposlenih in samozaposlenih ter vprašanje rešiti celovito.

15 - Ali boste podprli progresivno odmero prispevkov samozaposlenih?

Kot je znano, si lahko samozaposleni v veliki meri sami regulirajo tako zaslužke kot tudi plačilo prispevkov. S plačevanjem nižjih prispevkov pred dopolnitvijo dobe, ki se všteva v odmero pokojnine, povzročimo siromašenje prejemkov. Po tem obdobju pa povzročamo veliko neenakost do zaposlenih. Zato je nujno pred odločitvijo pretehtati različne možnosti.

ZDRAVSTVO

16 - Ali boste ukinili dopolnilno zdravstveno zavarovanje? Če ne, zakaj?

Da.

17 - Ali boste zagotovili ustrezno število družinskih zdravnikov v javnih zdravstvenih zavodih brez širjenja koncesij zasebnikom?

Da.

18 - Ali boste na seznam poklicnih bolezni uvrstili poklice, kot so recimo čistilke in proizvodni delavci ter drugi delavci v dejavnostih z visoko fizično intenzivnostjo dela?

Da.

INVALIDI

19 - Ali boste delovnim invalidom zagotovili ustrezno pravno, socialno in ekonomsko varstvo? Če da, kako?

Da. Varstvo invalidov je nujno v celoti prenoviti. Postopki že potekajo, Slovenija je za pregled in predloge zaprosila tudi OECD. Prejeli smo predloge, ki pa so bili predlagani že desetletje nazaj. Skupni izvedenski organ, delo na vseh ravneh takoj po poškodbi ali bolezni, torej na začetku zdravstvene rehabilitacije in ne šele tedaj, ko je zdravljenje končano. Stremeti je treba k vrnitvi v aktivnost in družbo ter zagotoviti ustrezne dohodke.

TUJCI

20 - Ali boste podprli ukinitiv enoletnega obdobja po sporazumih o zaposlovanju z BiH in Srbijo, v katerem mora biti tuj delavec zaposlen pri prvem delodajalcu?

Da.

21 - Ali boste podprli ukinitiv zadnjih sprememb tujske zakonodaje, ki podaljšujejo obdobje združevanja družine na dve leti, zaostrejuje dokazovanje ustreznih sredstev in uvajajo 6 mesečno periodično preverjanje zadostnih sredstev?

Da.

22 - Ali boste podprli javno objavo seznama delodajalcev ki imajo prepoved zaposlovanja tujcev?

Da.

GOSPODARSTVO

23 - Ali boste podprli udeležbo delavcev pri upravljanju v podjetjih prek delavskega solastništva oziroma združništva? Kako?

Da. Prepričani smo namreč, da zaposleni opravljajo pomembno vlogo pri upravljanju podjetij in s svojim poglobljenim poznavanjem dejavnosti podjetja izboljšajo upravljanje. Udeležbo pri dobičku lahko nadomesti lastniški delež.

24 - Ali boste podprli zakonske prostorske pogoje za ustanovitev in delovanje podjetij (kot je to urejeno za agencije za zagotavljanje dela) z namenom pregona veriženja slamnatih podjetij?

Da.

25 - Ali boste podprli določbo, da mora bodoči/nekdanji lastnik pred odsvojitvijo deleža v podjetju registrskemu sodišču predložiti poslovno dokumentacijo, ki dokazuje dejansko izvajanje dejavnosti, za katero je podjetje registrirano?

Da.

26 - Ali boste podprli uvedbo splošne kolektivne pogodbe za gospodarske dejavnosti, ki bi vključevala določbe za netipične oblike dela?

Predvsem je nujno netipične oblike dela in pravice zaposlenih dodatno zakonsko urediti.